

Provincie Utrecht
T.a.v. het college van Gedeputeerde Staten
Postbus 80300
3508 TH UTRECHT

Leerdam, 29 januari 2016
Onderwerp: herindeling Vijfheerenlanden

Geacht college,

Op 1 februari a.s. spreekt Provinciale Staten over de herindeling van de gemeenten Leerdam, Vianen en Zederik tot een nieuwe gemeente Vijfheerenlanden. Dit naar aanleiding van het verzoek van onze drie gemeenten om de Arhi-procedure te starten. Het voorstel dat nu voorligt, voldoet voor het grootste deel aan onze verwachtingen. Toch willen wij door middel van deze brief een aantal zorgpunten met u delen en u vragen om deze zorgpunten te betrekken bij uw besluitvorming. Wij hebben deze zorgpunten ook geuit bij de commissie BEM.

Voortgang Arhi

Wij zijn trots op het zorgvuldige en voortvarende proces dat wij gezamenlijk hebben doorlopen. Dit heeft geresulteerd in het voornemen van de gemeenten Vianen, Leerdam en Zederik om te komen tot één sterke en krachtige gemeente Vijfheerenlanden. Wij fuseren vanuit een positie van kracht. Wij zijn immers drie bestuurskrachtige en financieel gezonde gemeenten die vanuit een gedeeld beeld op de toekomst en vanuit gedeelde belangen tot een met grote meerderheid door de drie gemeenteraden vastgesteld besluit zijn gekomen om bestuurlijk samen te gaan. Op basis van dit besluit is in december jl. door onze drie gemeenten de Arhi-aanvraag bij de Provincies Zuid-Holland en Utrecht ingediend.

Wij zien graag dat de Provincies Zuid-Holland en Utrecht actief sturen op de voortgang van het Arhi-traject. Wij willen immers per 1 januari 2018 fuseren. Onze Arhi-aanvraag is eind 2015 ingediend. De beide provincies hebben wettelijk zes maanden de tijd om hun deel van de Arhi-procedure te doorlopen. Het lijkt ons dat als er enig aanvullend onderzoek noodzakelijk is, dit binnen de aangegeven periode dient plaats te vinden. Wij vernemen graag of u dit standpunt met ons deelt.

Eensgezindheid Provincies

Een Interprovinciale Commissie heeft als uitgangspunt dat de betrokken Provincies verwachten er samen uit te komen. In de procedure is echter niet beschreven wat er gebeurt als het de Provincies niet lukt om tot een gezamenlijk duidelijk besluit te komen. Wij geven u ter overweging, al dan niet in afstemming met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, een onafhankelijk voorzitter voor de Interprovinciale Commissie aan te stellen. Dit zal zeker de kans op een gemeenschappelijk besluit met voldoende draagvlak bij alle betrokken partijen vergroten. Wij vernemen graag van u welke procedure u voor ogen heeft in het geval de Provincies niet tot een eensluidend advies komen op het in het voorstel geplande tijdsplan.

Evenwichtige regionale verhoudingen

Naar aanleiding van de brief van de gemeenten Giessenlanden, Gorinchem en Molenwaard concluderen wij, dat er bij deze gemeenten zorg bestaat over de mate waarin er in de toekomst nog bestuurlijk samengewerkt zal worden met de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden. Het verzoek van deze gemeenten aan de Provincies om het vraagstuk van evenwichtige regionale verhoudingen breed te onderzoeken kan dan ook in relatie tot deze zorg worden gezien. Voor deze zorg is ons inziens geen reden. Het is evident dat de toekomstige gemeente Vijfheerenlanden niet haar bestuurlijke rug zal toekeren aan de huidige samenwerkingspartners. Door de grenswijziging veranderen onze belangen immers niet. Dit hebben wij ook meerdere malen bevestigd aan onze partners.

Het Beleidskader gemeentelijke herindeling 2013 van het Rijk zegt over het begrip 'evenwichtige regionale verhoudingen' het volgende:

"Ook opgeschaalde gemeenten blijven relaties met elkaar onderhouden, via formele samenwerking en anderszins. Evenwichtige regionale verhoudingen zijn daarvoor belangrijk. Het kabinet vraagt gemeenten daarom in het herindelingsadvies aan te geven:

- *Hoe hun gemeente zich verhoudt tot de andere gemeenten in de regio.*
- *Welk effect hun schaal heeft op de regionale verhoudingen en de positie van de gemeente.*
- *Hoe de schaal zich verhoudt tot het regionale opgavenprofiel.*
- *Wat de positie van een eventuele regio/centrumgemeente is."*

Dit betekent naar onze mening een duidelijke inperking van de uitleg van het begrip 'evenwichtige regionale verhoudingen' zoals door de gemeenten Giessenlanden, Gorinchem en Molenwaard lijkt te worden gehanteerd. Zo maakt het door de drie gemeenten gehanteerde begrip gebiedscongruentie geen onderdeel uit van het Beleidskader gemeentelijke herindeling 2013. Wij vertrouwen er dan ook op dat dit geen onderwerp van onderzoek is in deze Arhi-procedure. Wat ons inziens in het kader van het begrip 'evenwichtige regionale verhoudingen' van het Beleidskader alleen onderzocht moet worden is of de toekomstige schaal van de gemeente Vijfheerenlanden een belemmering kan zijn voor de samenwerking tussen de gemeenten binnen de Regio Alblasterwaard & Vijfheerenlanden en daarbuiten. Graag vernemen wij van u of u ons standpunt deelt.

Duidelijke opdracht

Het ontwerpen van een nieuwe gemeente Vijfheerenlanden dient recht te doen aan het positieve voortraject waarin onze gemeenten tot vrijwillige herindeling hebben besloten. Dit betekent een positieve en toekomstgerichte houding van alle betrokkenen. Het door de Provincies op te stellen herindelingsontwerp moet ruimte geven aan de gemeenten binnen onze regio om nu en in de toekomst adequaat in te kunnen blijven spelen op de veranderende verhoudingen tussen overheid en samenleving. Wij zijn ervan overtuigd dat grensontkennend samenwerken - waarbij samenwerking tussen gemeenten wordt gezocht op basis van gedeelde belangen en een gedeelde visie op de toekomst - hierop het antwoord is. Overigens zijn wij binnen onze regio al volop in gesprek hierover met onze partners, zoals een aantal van uw Statenleden in de conferentie van 20 januari in Giessenburg heeft kunnen zien.

Tot slot

Een afschrift van deze brief verzenden wij ook aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Gedeputeerde en Provinciale Staten van de provincie Zuid-Holland, en de colleges van burgemeester en wethouders en de gemeenteraden van de gemeenten Hardinxveld-Giessendam, Giessenlanden, Gorinchem en Molenwaard. Uiteraard zijn wij altijd bereid zaken nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Mede namens de burgemeesters van de gemeenten Vianen en Zederik,

Ir. M. Houtman
Burgemeester van de gemeente Leerdam